

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA
2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvsemi nedelji in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1923 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 232. — Štev. 232.

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 5, 1939—ČETRTEK, 5. OKTOBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

RUSIJA GLEDA NA BALKAN

Turčija se trdno upira sovjetskemu pritisku

ISTANBUL, Turčija, 5. oktobra. — Turška nevolja zaradi zavlačevanja razgovorov v Moskvi med tuđskim vnanjim ministrom Šukru Saracoglu in sovjetskim vnanjim komisarjem Vjačeslavom M. Molotovom se izraža v turškem časopisju. Listi so edini v svojem zatrdilu, da balkanski narodi ne bodo žrtvovali niti najmanjše stvari, ki bi mogla škodovati njihovemu dostojanstvu in časti.

Nek zanesljiv vir trdi, da sovjetska Rusija zahteva, da njene balkanske in črnomske sosedne sklenejo s sovjetsko vlado pogodbo za medsebojno pomoč, za kakoršno pogodbo se Rusija pogaja z baltskimi državami.

RUSIJA ŽELI VELIKO OPORO NA BALKANU

Kot pravi neko poročilo, so sovjetski voditelji Saracoglu, ki je pooblaščen, da v Moskvi govori v imenu balkanskih držav, povečali, da mora Rusija dobiti pravico za pomorske oporne postojanke v romunskem pristanišču Konstanci ter pravico poslati svoje vojaštvo skozi balkanske države.

Saracoglu je prišel v Moskvo že 26. septembra in je nameraval ostati samo tri dni. V tem času pa je prišel v Moskvo tudi nemški vnanji minister Joachim von Ribbentrop, katerega se je moral umakniti.

LONDON, Anglija, 5. oktobra. — Angleški politični opazovalci so mnenja, da bodo rusko-turška pogajanja v Moskvi v kratkem dospela do viška. Od sedaj se je turški vnanji minister Saracoglu trdovratno upiral vsakemu gospodstvu Rusije nad balkanskimi državami.

POGLAVITNE RUSKE ZAHTEVE

Kolikor je angleškim diplomatskim krogom znano, so poglavitne ruske zahteve naslednje:

1. Turčija naj zapre Dardanele angleškim in francoskim ladjam.

S tem hoče Rusija Turčiji prepričati, da bi se borila proti Rusiji, ako bi šla Rusija v vojno na strani Nemčije. Ravno tako pa hoče Rusija prepričati z zaprtjem Dardanel, da Anglija in Francija ne bi mogli priti na pomoč Romunski, ako bi ji Rusija stavila kake zahteve.

2. Rusija zahteva od Turčije, da preklicje v svoji pogodbi z Anglijo in Francijo one določbe, po katerih ste Anglija in Francija obvezani pomagati Turčiji, ako bi se zapletla v vojno s tem, da bi šla na pomoč kakim balkanskim državi, ki bi se postavila proti kakim agresiji.

SARACOGLU ZAVRNIL RUSKE ZAHTEVE

Saracoglu je odločno zavrgel ruske zahteve, vsled česar je nevarnost, da se bo končalo 16-letno prijateljstvo med Rusijo in Turčijo.

TURŠKI VNANJI MINISTER PREJEL NOVA NAVODILA

MOSKVA, Rusija, 5. oktobra. — Turški vnanji minister Šukru Saracoglu je iz Ankare prejel nova navodila za pogajanja s sovjetsko vlado. Glede teh navodil pa vlada velika tajnost in ni znano, kdaj bo o tem poročal sovjetskemu vnanjemu komisarju Molotovu.

Tekom dneva pa je Saracoglu zopet bil v razgovoru z angleškim in francoskim poslanikom.

Sovjetska uradna časnikarska agentura Tass naznanja, da sta turški vnanji minister Šukru Saracoglu in turški poslanik v Moskvi Hajdar Aktaj bila v razgovoru s sovjetskim vojnim komisarjem Klemenijem Vorosilovom in trgovskim komisarjem Anastazijem I. Mikojanom.

Dajte prečitati današnje število svojemu prijatelju, ki je ni naročnik "Glasa Naroda". Če ga pridobite za naročnika, boste vstregli njemu, dosti pa tudi koristili nam, ki se moramo kot izdajatelj tujejezičnega časopisa boriti v sedanjem času s precejšnjimi težkočami.

Da bo list odgovarjal svoji svrhi, se mora od dne do dne boljšati. K temu nam lahko edinele Vi primorete, ako ga pri vsaki priliki priporočate, če se Vam zdi Vam tega priporočila vreden.

Adolf Hitler preprečil vstajo

LONDON, Anglija, 3. oktobra. — Diplomatski dopisnik lista "The People" poroča, da ima francoski poizvedovalni urad zanesljive dokaze, da so se nemški častniki hoteli dvigniti proti Adolfu Hitlerju, vsled česar je bilo aretiranih 200 častnikov, ki so bili postavljeni pred vojno sodišče. General Werner von Fritsch pa je bil prej zahrbtno vstreljen.

Poročevalec pravi, da postaja med nemškim vrhovnim poveljstvom in višjimi nacističnimi voditelji vedno večji spor.

Nameravana vstaja se je pričela med višjimi častniki, ki so naprosili generala von Fritscha, da jih vodi. Bivši justični komisar Hans Frank je prejel naročilo, da "odstrani" von Fritscha, ki je bil velik Hitlerjev nasprotnik.

Izmed 200 aretiranih častnikov jih je vojaško sodišče nekaj obsodilo na smrt in so bili vstreljeni v hrbet, drugi pa so bili poslani na najbolj nevarna mesta na fronti. Odstavljen je bil tudi podtajnik v zračnem ministrstvu Erhard Milch. Feldmaršal Werner von Blomberg je pod strogo vojaško stražo, da je preprečena vojaška vstaja pod njegovim vodstvom.

A. F. L. konvencija

Federacija priporoča posredovanje Z. D.

CINCINNATI, O., 3. okt. —

Konvenciji Ameriške delavske federacije, ki je začela v ponedeljek tukaj zborovati, je predložil izvršni odbor dolgo poročilo, v katerem se bavi s položajem v Evropi in z vplivom, ki ga izvaja evropska vojna na Ameriko. Poročilo odredno obsoja stališče totalitarnih držav ter priporoča, naj Amerika prevzame vlogo posredovalca v evropskem sporu, v splešnem naj pa obdrži najstrožjo nevtralnost.

— Mi smo zato, — pravi poročilo, — da ponudi naš narod v zadevi miru svoje posredovanje in smo uverjeni, da bodo bojujoče se države našo ponudbo sprejele.

— Smemo pa iti samo tako daleč in niti koraka dalje. Od naše dežele zahtevamo, naj se ne vmeša v evropsko vojno in naj ohrani svojo nevtralnost, ne samo v duhu, pač pa tudi v

dejanju. Glede delavskih zadev vsebuje poročilo presenetljivo poročilo, naj bo unija pivovarniških delavcev suspendirana, ker je vložila v zveznem sodišču proti Federaciji tožbo, hoteč s tem razveljaviti neki konvencijni sklep iz leta 1933. — Razvažaleci piva naj v bodoče pripadajo splošni uniji razvažalcev.

V svojem poročilu je izvršni odbor vnovič napadel Johna L. Lewisa in njegov Kongres za industrialno organizacijo. Priporočil je, naj članstvo Federacije tudi v bodoče prispeva v poseben sklad za financiranje borbe proti CIO.

Lani je imela Federacija 3,623,087 članov, dočim je letos število članstva naraslo na 4,006,354.

Priporočena suspenzija pivovarniških delavcev kakor tudi suspenzija mednarodne unije tipografov bosta povzročili na konvenciji ostre debate. Unija tipografov je bila suspendirana, ker ni hotela pobirati od svojih članov posebnega assessmenta za boj proti CIO. Unija tipografov ima 80,000 članov, unija pivovarniških delavcev pa 42,000. Obe uniji sta sodelovali pri ustanovitvi Federacije pred petdesetimi leti.

BELGIJA SE PRIPRAVLJA ZA VSAK SLUČAJ

Častniki belgijskega generalnega štaba pregledujejo utrube ob nemški meji, od koder bi mogel priti nemški vdarec. Belgijci so v zadnjih letih jako oborožili obmejne postojanke.

HENRY FORD ZA NEVTRALNOST

Stari industrijalec je prepričan, da bo sedanjim homatijam sledilo splošno razoroženje.

DETROIT, Mich., 4. okt. — Ko so vprašali časnikarji Henryja Forda za mnenje o sedanjem evropskem položaju, je rekel, da se bo vse dobro izšlo in da bo sedanjim homatijam sledilo splošno razoroženje.

— Čemu bi se bojevali? — je dostavil. — Proti komu in za kaj?

Dogodke, ki so dovedli do sedanjega položaja, je stari industrijalec baje pazno zasledoval.

— Evropske države, — je nadaljeval, — so bile tako resno organizirane, da nudijo vojnim gospodom prilike za velike dobičke. Države kot celota so za vojno, posamezni državljani pa sovražijo vojno rokodelstvo. Posamezni državljani tudi prav dobro vedo, da vojna ne more ničesar koristnega završiti. Vsaki vojni sledi zmeda in iz te zmede se bo rodilo razoroženje, po katerem sleherni koprni.

CARSKI POSLANIK NEHAL POSLOVATI

Strandman je ves čas po vojni zastopal ruske begunce v Jugoslaviji. — Jugoslavija bo najbrže priznala sovjetsko Rusijo.

BEOGRAD, Jugoslavija, 3. oktobra. — Po Beogradu je bilo oznanjeno, da je Strandman, ki je kot neuradni poslanik caristične Rusije ves čas po boljševiški revoluciji zastopal ruske begunce v Jugoslaviji, opustil svoje poslovanje.

S tem je konec nenavadno čulnega diplomatskega zastopstva vlade, ki več ne obstoja v državi, ki je obstojala pred svetovno vojno.

Strandman je bil svetovalec carskega ruskega poslanništva v Beogradu, ko se je pričela svetovna vojna. Ko je prišla boljševiška revolucija v Rusiji, je ostal na svojem mestu, kajti Srbija ni nikdar priznala boljševiške vlade. Po svetovni vojni je iz Srbije nastala Jugoslavija, toda Strandman je ostal v bivšem ruskem poslaništvu, ki stoji nasproti kraljevi palači. Jugoslavija pa tudi pozneje ni priznala sovjetske vlade. Do sedanjega časa je bil na postopju bivšega carskega poslanništva izobošen dvoglavni orel in Strandman kot zastopnik interesov ruskih beguncev je ves čas obdržal čim diplomatskega zastopnika.

Prejšnji teden je kneginja Olga, soproga kneza Pavla, privatno obiskala to nenavadno "poslanništvo". Kmalu nato je knez Pavle povabil Strandmana k sebi na razgovor. Kaj sta govorila, ni bilo objavljeno, toda vest, da je Strandman opustil svoje poslovanje, je potrdila splošno domnevanje, da bodo v kratkem obnovljeni diplomatski odnosi med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo.

Ruski begunci pa so mnenja, da je knez Pavle Strandmanu dal zagotovilo, da se veliki ruski naselbini, ki zavzema stališče državne uprave, ni treba za bodočnost ničesar bati. Pri vsem tem pa je ruska naselbina zelo vznemirjena.

RUSI ŠIRIJO PROPAGANDO NA POLJSKEM

Iz Pariza poročajo: Ruski vojaki, ki prihajajo na Poljsko, da zasedejo Rusiji odmerjeno ozemlje, prinašajo s seboj kolehnerne koprne.

Nadaljevanje na 2. strani.

SLOVENSKO PEVSKO DRUŠTVO "SLOVAN" OBHAJA 25-LETNICO V NEDELJO, 8. OKTOBRA, 1939 V NEW YORKU

V prvi vrsti od leve na desno so: Charles Majdič, Anthony Svet (tajnik), Mike Pirnat (predsednik), Jerry Koprivšek, Jr. (pevovodja), Fr. Stariha, Frank Voje, John Maček.

V drugi vrsti: Frank Voje, Jr., Lovrenc Giovanelli, Vinko Končan, Frank Genelli, John Potušek, Viktor Kobilca, Leo Zakrajšek, Ivan Rucigay.

V tretji vrsti so: Charles Pirtz, Stanley Voje, Marko Stekar, Frank Koshier, Charles Modere, Charles Guardia.

Mirko Cerar, Matija Corel in Louis Rupnik, tudi aktivni člani društva "Slovan" niso bili navzoči ob času ko je bila slika posneta.

Frank Stariha je podpredsednik društva, Fr. Voje blagajnik, Viktor Kobilca pa zapisnikar.

"GLAS NARODA"
 (VOICE OF THE PEOPLE)
 Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
 (A Corporation)
 Frank Babec, President J. Lupsha, Sec.
 Place of business of the corporation and addresses of above officers:
319 WEST 126th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

En celo leto valja list na Ameriko	Za New York za celo leto	... \$1.00
In Kanada	Za pol leta	... \$0.50
Za pol leta	Za inostranstvo za celo leto	... \$1.50
Za šest let	Za pol leta	... \$8.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAENIKOV

"GLAS NARODA", 319 WEST 126th STREET, NEW YORK, N. Y. TELEPHONE: CHelsea 5-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

TRGOVINA Z JUŽNO AMERIKO

Izza izbruha evropske vojne Nemčija ne konkurira več z Združenimi državami in trgovanji s centralno- in južno-ameriškimi republikami. Tudi Angleži in Francozi ne pridejo več v poštev kot konkurenti. Ameriškimi podjetnikom in trgovcem so se odprla nova tržišča v državah od Rio Grande do Patagonije. Italijanske in japonske konkurence se Ameriki ni bati.

Vse bi bilo lepo in dobro, če bi bilo treba našim južnim sosedom le poslati gotovo množino potrebnih in bi bila zaveda v redu.

Pomisli je pa treba, da živimo v časih, ko je treba točno poravnati račune in ko zahteva prodajalec od kopača v mnogih slučajih plačilo vnaprej.

To dejstvo je treba vpoštevati in ker ga ameriški izvažalci vpoštevajo, nimajo povoda za posebno veselje.

Na panameriški konferenci, ki se je nedavno vršila v Panami, je govoril ameriški državnik podtajnik Sumner Welles o dolgoročnih in velikih kreditih, toda s svojim govorom ni preganl dvomov in nezaupanja.

Centralnoameriškim in južnoameriškim republikam manjka denarja. V tem pogledu so si skoro brez izjeme popolnoma enake. Plačati zamorejo edinole z blagom, dočim bi ameriški eksporterji radi imeli cash. Brez kredita torej ne bo šlo. Sumner Welles je vedel, kaj je govoril.

V finančnem pogledu je še najbolj solidna Argentina, takoj za njo pa Venezuela, ki ima dovolj olja in zlata.

Predvsem gre ameriškimi trgovcem za trgovski sporazum z Argentino in vsled tega bo odpoštovala v nekaj tednih v Buenos Aires ameriška trgovska komisija, ki bo skušala skleniti tozadevne pogodbe.

Doslej je imela Argentina z Združenimi državami zelo pasivno trgovsko bilanco, vsled česar je bila vlada v Buenos Aires že pred nekaj meseci prisiljena zmanjšati uvoz ameriških izdelkov potom kvot. Odnosaje je še bolj poslabšalo dejstvo, da je Argentina precej dolžna Ameriki v gotovini in da mora od tega blaga plačevati visoke obresti.

Argentina je v prvi polovici tekočega leta importirala približno za 147 milijonov dolarjev blaga in sicer iz Združenih državah, iz Anglije in iz Nemčije.

Amerikanci bodo dosegli svoj cilj južno od Rio Grande le v slučaju, če bodo vpoštevati, da latinsko-ameriške republike niso navezane samo na uvoz, pač pa tudi na izvoz.

Če hočejo južnim državam dosti prodati, morajo tudi dosti kupiti od njih.

Nadaljevanje s 1. strani.

munistične propagandne spise in jih razdeljujejo med poljsko prebivalstvo. V zasedenem ozemlju je bilo razdeljenih med Poljake pol milijona Ljeningovih in Stalinskih slik.

MOSČICKI V ŠVICI

BERN, Švica, 3. oktobra. — Švicarski zvezni svet je večeraj dovolil bivšemu poljskemu predsedniku Ignaciju Mosčickemu, da sme s svojo ženo živeti v Švici.

Dr. Mosčicki, ki je bil svojčas profesor na vseučilišču v Freiburgu, je postal švicarski državljani leta 1908 in se državljanstvu ni nikdar odpovedal, četudi je sprejel poljsko državljanstvo, ko je po svetovni vojni nastala samostojna poljska država. Mosčicki bo živel v Chandonu v freiburškem kantonu. Kot vsak tuji politični begunec se je moral tudi dr. Mosčicki zavestati, da se bo zdržal vsake politične delavnosti, dokler ostane v Švici.

SMIGLY-RYDZ V NEMILOSTI

BUKAREŠTA, Romunska, 3. oktobra. — Poljski begunci pripovedujejo, da je bivši poljski vrhovni poveljnik maršal Smigly-Rydz kot zlomljen begunec, katerega se izogibljajo vsi njegovi častniki, ker je zapustil svojo armado, ko se je še vedno borila. Maršal Smigly-Rydz je z mnogimi drugimi poljskimi visokimi častniki interniran v nekem hotelu v Craiovi.

Maršalu in ostalim častnikom je dovoljeno poslušati se velike jedilne dvorane hotela pod romunsko stražo, da pa se maršal nikdar ne razgovarja s svojimi nekdanjimi častniki in je vedno sam pri mizi.

Poljski častniki zveržajo vso skrivdo na maršala, da je bila poljska armada tako naglo razbita in nikakor ne morejo razumeti, zakaj ni ostal pri svoji armadi, da bi branil Varšavo in Lvov.

Iz slovenskih naselbin

CLEVELANDSKE VESTI

Dne 28. septembra je naglo preminul na svojem domu rojak Joseph Jaklič. Bil je star 51 let. Pokojni je bil doma iz Medvod na Gorenjskem odkoder je prišel v Ameriko pred 27 leti. Tukaj zapuščal zalujočo soprogo Frances, rojeno Papež in dva sinova, v stari domovini pa brata Franka in sestro Katie.

V nedeljo 23. sept. je umrla v starosti 57 let Mrs. Angela Preattle (Priatelj) in sicer na domu svoje hčere Mrs. Mary Hays. Mrs. Priatelj je bivala sicer na svoji farmi v Rittman, O., zadnje tedne se je pa hodila zdraviti v Cleveland ter je ta čas stanovala pri svoji hčeri. Rojena bila v Vel. Laščah, njeno deklško ime je bilo Zakrajšek. Zapuščala zalujočega soproga Johna in otroke: Mrs. Ella Prisel; Mrs. Mary Hays; Mrs. Anna Kathrien; Joseph, Agnes, John, Leonard, Josephine in Amelio. V Clevelandu zapuščala dva brata ter sestro Mis. Mary Šega v Wadsworth, O.

V petek 29. sept. je po dolgi in mučni bolezni preminil Joseph Bukovec, star 47 let. Tukaj zapuščala zalujočo soprogo Katherino, roj. Zarkovič in tri otroke: Charlesa, Lillian in Alberta, brata Louisa, sestro Anno, omož. Matijevech v Chicagu in strica Jakoba in več drugih sorodnikov. Rojen je bil v vasi Kot pri Semčju na Dolenjskem, kjer zapuščala očeta in dva brata in veliko drugih sorodnikov. Tukaj je bil 27 let. Več let je bil zaposlen pri znanem zlatarju Fr. Černetu kot urar.

Pred dnevi je umrl Anton Struna, star 47 let. Pokojnik je bil rojen v Gaberju pri Stični na Dolenjskem in je bival v Ameriki 28 let. V Clevelandu zapuščala soprogo, sina in tri hčere, v Indianapolis, Ind., pa sestro.

V torek 26. sept. je preminila Mrs. Frančiška Widitz, roj. Koprivnikar. Doma je bila iz Litije, blizu Ljubljane, stara 76 let. Tukaj zapuščala zalujočega soproga Jakoba, dve hčeri, Mary Stzko v Medina, O. in Albino Sayer. V stari domovini pa zapuščala hčer Frances Martičič in dva sinova.

Po trimesečni bolezni je preminul dobro in splošno poznani rojak Matija Novak po domače Andrejčev, v starosti 72 let. Doma je bil iz vasi Vrh, fara Hinje, odkoder je prišel sem pred 52 leti in je bival skozi vsa leta v naselbinih ter bil eden prvih faranov cerkve sv. Lovrenea, kakor tudi pri društvu.

ROJAKINJA NA OPERACIJI

Prejšnji teden se je v New York bolnišnici podvrgla težki operaciji Mrs. Johanna Lenček, soproga Maksa Lenčeka iz Astoria, L. I. sestra znane slovenskega gostilničarja Franka Arneža v Ridgewoodu. Mrs. Lenčekovi želimo, da se kaj kmalu pozdravi in se vrne med svoje.

VESTI IZ PENNSYLVANIE

V West Newton, Pa., je pred kratkim umrl rojak Anton Šimenc, v starosti 60 let. Rojen je bil v Rekovcu, pri Stari vasi v novomeškem okraju. Za njim žaluje družina in sorodniki.

V Meadowlands, Pa., je dne 26. avgusta pri delu izgubil življenje ljubljeni soprogo oziroma oče in brat Joseph Markelj. Pokojnik je bil rojen v Ljubljani na Gorenjskem, kjer zapuščala mater, dva brata in eno sestro. Ob času smrti je bil star 35 let. V večnamu počitku je bil položen na pokopališču Immaculate Conception v Washington, Pa.

SMRTNA KOSA

V Marshfield, Wis., je pred dnevi na farmi umrl star slovenski farnar Anton Soumak, doma iz Mirne peči na Dolenjskem. V Ameriki je bil 38 let in tu zapuščala ženo in pet hčera.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V Italijo:

Za \$ 4.36	Lir 100
\$ 12.—	Lir 300
\$ 20.—	Lir 500
\$ 37.—	Lir 1000
\$112.50	Lir 3000
\$167.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENJ GORI ALI DOLI

NUŠNA NAKAZILA IZVEMU. ŠJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO SI.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 (TRAVEL BUREAU)
 319 W. 126th ST., NEW YORK

VABILO

PLESNO VESELICO

katero priredi

Društvo Obmejni Bratje
 Štev. 163 J. S. K. J.

7. OKTOBRA, 1939
 (Pričetek ob 8. zvečer.)

Veselica se bo vršila v **James City Community Building**

Za godbo bodo skrbele priljubljene sestre Bergantove iz Lisbon, Ohio.

Vsi člani in članice J. S. K. J. in vsi rojaki in rojakinje od blizu in daleč so prijazno vabljeni na poset te Veselice.

ZA VSE BO DOVOLJ ZABAVE in POSTREŽBE.
 Na svidenje **7. OKTOBRA.**
 — Veselični odbor.

VESTI IZ ILLINOIS.

V La Salle, Ill., je dne 18. sept. umrl rojak Andrej Derganc, doma iz Novega mesta. Zapuščala zalujočo ženo in štiri otroke.

V Witt, Ill., je podlegla operaciji na žolčnih kamnih rojakinja Frances Mazgon, v starosti 58 let. Bila je vdova in zapuščala hčer in sina.

Dne 25. sept. je v Lemont, Ill., umrla Mary Kordula, nuna in učiteljica, stara 48 let in rojena v Tomaju na Primorskem. V Ameriki je bivala 25 let in v starem kraju zapuščala očeta in več bratov in sester.

POLKOVNIK BUSCH.

„Živ ne bom zapustil vladne hiše!“ je rekel nekaj dni pred nasilno smrtjo diktator Bolivije Germain Busch, ko so mu zaupniki sporočili, da kuje njegov smrtni smrtni sovražniki zaroto in ga bodo umorili, če takoj ne demisionira s svojo diktatorsko vlado vred.

Dne 23. sept. je bolivijski diktator izdihnil po 10 urnem smrtnem boju. Neznani atentati, a Busch je živel še petih deset ur.

Dokaj nenavadna je bila življenska usoda tega diktatorja. Bolivijski vladni kvazi so po atentatu sporočili sveta, da si je Busch sam končal življenje. Resnica je bila, da je bil Busch obojen na smrt od zarotnikov, ki so jih organizirali diktatorjevi sovražniki. Neposreden povod za izvršitev smrtno obsodbe so bile zadnje Buscheve zelo stroge odredbe, ki so zalele bolivijske finančnike.

NAZNANILO in ZAHVALA

Tužnega srca naznanjam svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moja draga žena in mati

† Angela Suhodolc

po dolgem in mučnem trpljenju v ponedeljek, 25. septembra, 1939, izdihnila svojo dušo.

Blaga pokojnica je bila pokopana v petek, 29. septembra s sveto mašo v cerkvi St. Mary's v Hoboken, N. J. na Holy Cross pokopališče v Arlington, N. J.

Prav iskreno se zahvaljujem vsem onim, ki so mojo pokojno ženo obiskovali v njeni bolezni in jo tolažili in mi tudi drugače bili v vsestransko tolažbo in pomoč. Zahvaljujem se tudi za podarjene vence; hvala vsem, ki so jo prili kropit na mrtvaški oder in ki so jo spremljali k zadnjemu počitku.

Zalujoča ostala:

FRANK SUHODOLC, soproj;
FRANK SUHODOLC, JR., sin.

Hoboken, N. J., 30. septembra, 1939.

Peter Zgaga

DIPLOMACIJA

Naj reče kdor karkoli hoče, jega nasprotnika. Tudi Italijani niso kar tako.

Vse gre natančno po programu in po načrtani poti.

Angleška in francoska diplomacija se je temeljito izjavila tekom španske državljanske vojne.

Angleži in Francozi so bili proti Francu, to se pravi, da so želeli in privoščili španskim republikancem zmago. To je bilo pa tudi vse. London in Pariz sta pomagala republikancem z bodrilnimi besedami, prepričevala sta jih, da pravica mora zmagati in jih navduševala k vztrajnosti in odporu.

Hitler in Mussolini nista bila radodarna s frazami, ampak sta pomagala Francu z vojaštvom in orožjem.

Zmrzujoči si ne bo dosti na dobičku z napovedmi, da bo kmalu prisijala v deželo preljuba topla pomlad, pač mu je pa treba dati tople obleke in odeje. Lačnemu pomaga kos kruha, ne pa obljuba, da bo o prihodnjih božičnih praznikih prihodna na mizi.

Menda ni bilo že dolgo na svetu tako velikega prijateljstva kot je vladalo izza svetovne vojne med Čehi in Francozi.

Mala antanta, čije članica je bila tudi Čehoslovaška, se je smatrala za nepremagljivo, zavedajoč se, da ji bodo v slučaju potrebe pomagali Francozi ne samo s svojim diplomatskimi trikii, pač pa tudi z denarjem, vojaštvom, življen in drugimi potrebščinami.

In kaj se je zgodilo? Hitler je speljal angleške in francoske diplomate na led, in Čehoslovaška se je odločila za najbolj pameten korak, ki si ga je mogoče predstavljati — podala se je brez boja.

Ko je začel Hitler stegati svoje krepplje po Gdansku, se prihajala iz Londona in Pariza v Varšavo bodrila in zatrdila: — Ne vdajte se! Mi smo ob vaši strani!

Angleški in francoski diplomati so poslali v Rusijo vojaško misijo, čije naloga je bila izdelati vse podrobnosti glede preprečitve nemškega vpada v Poljsko. Francoskim in angleškim vojaškim izvedencem je bil prijazen v Moskvi svecan banket. Hitler je pa imel takrat takorekoč že v žepu nemško-rusko pogodbo.

Človeka, ki bi pred trenimi meseci govoril o morebitni zvezi med Nemčijo in Rusijo, bi nemški nacija in ruski komunisti poslali kot neozdravljivo duševno bolnega v blaznico, nadvzlic temu je bila pa ta zveza sklenjena in njena prva žrtve je bil devetindeset milijonski poljski narod.

Pred leti ustanovljena Balkanska zveza je bila v prvi vrsti naperjena proti Nemčiji, Italiji in Rusiji.

Kakšno stališče zavzema danes Balkanska zveza, sestoječa iz Jugoslavije, Romunske, Grške, Bolgarske in Turčije?

V sovjetskem komisariatu za vnanje zadeve si podajajo kljuko romunski, turški in bolgarski delegati. In iz Jugoslavije, ki se že nad dvajset let brani priznanja Rusije kakor hudič kriza, prihajajo poročila, da bo jugoslovanska vlada kmalu priklonila Moskvi.

Ne bo dolgo, ko bo tudi Mussolini podal svojemu smrtnemu sovražniku Stalinu roko rekoč: — No, pa naj bo v božjem imenu.

In Vatikan mu bo seveda hote ali nehote pritrdil.

Dopisov brez podpisa in osebnosti ne priobčuje-
mo. Dopisi za katehizacijsko službo naj bodo v
rednem uradu najkasneje v uradu zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi so nam vedno dobrodošli, ker zanimajo
vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki tako-
rekoč med seboj pogovarjajo.

OB 5-LETNICI MLADIN. PEVSKIH ZBOROV

Šest reči je, ki jih Gospod sovraži, a najbolj sovraži onega, ki med brati razprtiže troši. (Knjiga pregovorov). Tekom petih let, obstoja mladinskih pevskih zborov, se je vsakdo lahko prepričal, da so mladinski zbori stopali strogo po začrtani poti. Po narodni poti, na kateri so zrlj pred seboj en in edini cilj in ta je: slovenska beseda in slovenska melodija.

Vodstvo in odbori in starši teh mladinskih pevskih zborov so vedno spremljali tekom petih let nadebudni naraščaj, po narodni poti, ne glede na žrtve ne glede na ovire in ne glede na kamenje, ki se je trkljalo na ta pot.

Pogledali so odkod kamenje, si zapomnili, stopili preko njega, a nazaj ga niso vrgli nikoli. Kajti dobro so se zavedali svoje naloge. Predobro so se zavedali, da boj vedno škoduje narodu, če se bojujejo bratje. Vodno so želeli le sloge. Ni jim manjkalo poguma, da se bora, če potrebno, za to svetiljo narodno, za naraščaj. A ker jim tudi ni manjkalo razsodnosti, so molčali in delali. Nikoli niso med brati trosili razprtije.

Vodstvo, odbori in starši niso nikoli izvajali preziranja. Naj bo otrok staršev takih in takih. Naj imajo starši prebrčanje tako ali tako, naj so bogati ali revni, pridni sin in hčerka v naše vrste, saj si otrok slovenske matere, ter se navzaj slovenske besede in slovenske melodije, ki je zapisana za vse, brez razlike. To je bilo geslo tem skupinam. Govori sedaj, kdor misli, da smo narodno grešili. Naraščaj je po vzpodbudi staršev in odborov zvesto sledil vodstvu, se ga tekom petih let v narodni brat-ski ljubezni oklepal, kot ovčica svojega pastirja, ter pri tem črpal narodne zaklade, da jih chrarari, ko že nas ne be. Go-

voril sedaj, kdor misli, da je to kak greh? Ali celo narodni greh! Šepetanje ne velja, — naj jasna se beseda glasi!

Stotine nerazvitih, narodnih evotov je črpalo rast pri teh ustanovah, da se enkrat razvije v bujno cvetje, ki bo krasilo polje narodno. Stotine staršev se je trudilo, da se ohrani beseda in pesem materinska. Nesto članov odbora in reprezentantov je izgubljalo čas in denar, žrtvovalo večer za večerom za obstoj teh ustanov, kjer se razvija to narodno popje. Stotine prijateljev in zavetnih Slovencev je spremljalo ta "narodov up in nado" na po-hodu k cilju. In da je vse to ironija? Da je vse to nepotrebno? Govori sedaj, kdor misli, da je bilo to nepotrebno. Govori glasno, šepetanje ne velja! Govori, kdor misli, da smo celih pet let mlátili prazno slamo! Govori in pokaži ga, kdo je oni, ki je vse to mnogobroj-ne vrste začaral, da delajo za prazno in nepotrebno stvar, samo zato, da se eden preživi s tem. Govori glasno, šepetanje ne velja! Govori oni, ki mu je vsak red in disciplina pretežka, če se je še kje na svetu doseglo kaj brez reda! Poglej v neboško vsemirje in v del boš, kako se planeti vrte eden okoli drugega, po stro-gem naravnem zakonu. Sicer bi, če bi ne bilo reda, trkali eden v drugega, da bi se bolj grmelo na naši obli, kot grui sedaj. Pojdi na kolodvor in kaj bi bilo z vlakom, če ne bi bilo reda. Pojli v šolo in opazuj kakšen bi bil pouk, če ne bi bilo reda. A tu, kot da je trud vodstva za boljši uspeh nepo-treben, ter obsojanja vreden.

Tako šepetanje je z vprašan-ji napolnilo tekem teh let mo-jo dušo. A poleg tega imam zave-st, da smo vršili tekem pe-fih let, tako vi člani odborov, kakor starši, veliko, lepo in ko-ristno narodno mislijo. ki

apant, ne bo brez sadu. Koli-ki so bili uspehi tekem teh let, to prepuščam v oceno zaved-nim Slovencev.

Sedaj pa nekoliko o koncer-tu.

V nedeljo 8. oktobra bodo mladinski pevski zbori prosla-vili petletni obstoj s koncer-tom. Tekom teh let so zbori izvajali različne programe, v katerih so bile povedni uple-tene klasične pesmi. Izvajali so ti zbori spevoigre, igre, bo-žičnice, Miklavževe večere. V počast materinskem dnevom, oziroma materam, je bilo le par manjših primerov. Ne, da se ni na to mislilo, ovire so bile v tem, ker je materinski dan pozno v sezoni, ki vsakega bolj vleče v prosto naravo, kakor v dvorano. Da se materam vsaj nekoliko oholožimo, so za-stopniki in odbor ukrenili, da se posveti pet-letnica mladinskih pevskih zborov v počast materam. Saj se pa tudi ma-tere one, ki resnično podpirajo tri vogale te ustanove.

Nasha slovenska mati je skro-mna in tdnna in nepremagljiva naračnjalkinja. Turli program koncerta bo skromen. Ves po-vezan v venec, ki so ga spletale naše matere, babice in praba-bice. V pretežni večini bo za-stopana narodna pesem. Tista pesem, ki je izšla iz naroda, naših mater in očetov.

Izbral sem različne narodne pesmi. Ene sem uvrstil v pro-gram radi lepega in bogatega napjeva. Ene radi pomembne-gaga besedila. In zopet druge iz raznih razlogov. Uvrstil sem v program pesmi, ki so bile zapisane v različnih krajih naše stare domovine. Tako sem vzel dve, zelo pomembni, ki jih je napisal proesor Bajuk v Begunjah. Zapel mu jih je posestnik Matija Rožanec, po domače Klemen, roj. l. 1827 v Begunjah pri Cerknici, umrl l. 1910, star 83 let. Mož ni imel prilike, da bi hodil v šolo in ni znal ne brati ne pisati. A imel je dober spomin, da je znal na

ZDRAVSTVENO VPRAŠANJE Št. 1

Imeli ste danes MLEKO?

POZNIM URAM se je pogosto težko izogniti. Toda kozarec svežega mleka, ko ležete, bo razjasnil jutro in bo hitreje pomagal v normalnost. Mleko ima **ALKALJEVO REAKCIJO**.

MLEKO JE najboljša hrana sveta za lepo polt. Bogato na **KALCIJU**, pomaga mleko prinesiti mehko, jasno svežost koži. Pijte ga vsak dan.

VSAKDO JE izpostavljen prehladom in okuženju skoro vedno. Naj vam mleko po-maga zgraditi odpor. Bogato na **VITAMINU A**, je mleko zdrava odpornost vsak dan.

GLORIA DICKSON, ZVEZDNICA V "NO PLACE TO GO", slika Warner Bros., ostane, kot mnogo dra-ge zvezdnice, vitka, živahna in polna moči s tem, da pije mleko, da ohrani živatnost, varuje **ŽIVCE** in **POTEZE**.

DA DOBITE največjo kor-rist od svežega mleka, po naravi najcenejše, najbolj po-pulne hrane, glejte, da ga vsak član družine pije redno, vsak dan, isti čas vsak dan. Za mlečne recepte, nasvete za hrano in druge zanimive in-formacije pošljite dolenji kupon za lepo novo BREZPLA-ČNO knjižico.

STATE OF NEW YORK

Bureau of Milk Publicity,
Albany, N. Y., Dep. B-1
Prosim pošljite mi
knjižico, "Milk—the Way
to Health and Beauty." BREZ-
PLAČNO in poština plačana:

Name _____
Address _____
City _____ State _____
Prosim natisajte razločno

Look better. Feel better. DRINK FRESH MILK!

IZGLEDAJTE LEPŠE, POČUTITE SE BOLJŠE, PIJTE SVEŽE MLEKO!

pamet 10,000 (deset tisoč) ver-zov, najmanj rečeno. Ena je pripovedna pesem "Kesanje", ki začenja:

Kak bilo je veselo,
ko dnarce sem imel.
Vse k meni je hitelo,
iko v družbo sem prišel.
Al' zdaj, al' zdaj,
to vse je preč,
nobeden me ne pozna več.
Druga je zelo lepa v melodij-ji in tudi v desedah in nje naslov je "Lovska."

Prebivam na višavi,
samoti al' višavi
Le to me veseli,
da nikol' mi dolgočas ni
To pesem je pokojni Matija Rožanec slišal v mladosti, v gostilni Hrenovi v Begunjah. Pel jo je tedanji župnik Ra-

kiški, ki je prišel iz Rakitne dol med ljudi. Pesmi je Ba-je zapisal Bajuk v dialektu, kakršen je tam, in da ne bi o-troke preveč motilo, sem jih zapisal v slovnični.

Tudi iz Mensije sem jih vrstil par. Uvrstil sem v pro-gram tudi nekaj zdravice, ve-doč, da zdravice opevajo le "rujno vince," a da se ohrani tudi ta del narodnega zakla-da, sem meneč, da to ne bo ško-dilo mladi duši, pač pa jim bo v poznejšem življenju v vese-lem razpoloženju privrelo iz duše, kot lep spomin na matere očete in na nas. Na veselo svidenje na koncertu!

Z narodnim pozdravom:
Louis Šeme.

25-OBLETNICA DRUŠTVO "SLOVANA"

Prihodnjo nedeljo, 8. oktobra, slavi Slovensko pevsko društvo "Slovan" v Brooklynu svojo 25-letnico. Proslava se vrši v Arlington Hall-i, 23 St. Marks Place (med 2. in 3. Ave.), v New Yorku. Začetek ob 3. uri popoldne

Ta prireditev obeta bi-ti med največjimi svoje vrste v Greater New Yorku in ob enem tudi med najpomembnejšimi. Važna je zato, ker so 25-letnice pevskih in drugih kulturnih društev med ameriškimi Slovenci precej redki pojavi.

Michael Pirnat, predsednik

Jerry Koprivsek, ml., pevodja

Drugič pa je važna tudi za-to, ker se vrši v času, ko pre-tresajo Evropo zopet vojni vi-harji in ko naši bratje in se-stre v stari domovini trepetajo v strahu pred svojo bodoč-nostjo.

Ravno vspriče tega žalost-nega položaja pa je ta prosla-

kaj solo-točk in duetov.

Dalje bo pri tej prireditvi sodeloval naš brooklyn, mia-dinski tamburaski zbor, ki zanje pri vseh svojih nasto-pih, tako po dvoranih kakor tudi na radio, splošno prizna-nje in pohvalo.

Tako bo tudi ta panoga na-se narodne glasbe zastopana. Zato lahko trdimo, da bo prihodnja nedelja pravi praz-nik slovenske in jugo-lovan-ske pesmi, oziroma glasbe v

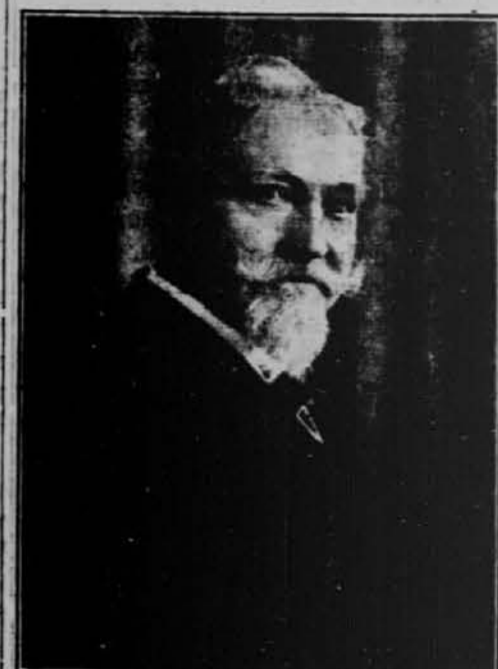

Anthony Svet, tajnik.

naši veliki in vrveči sve-tovni metropoli.

Jugoslovansko vlado bo na proslavi zastopal na prvem mestu naš odlični rojak in diplomat g. dr. Vladimir Rybar, poslanski svetnik v Washingtonu.

Slovanova nedeljska proslava bo torej tako po svojem programu in po svojem pomenu izre-den; za naše izseljenstvo prvovrsten pojav ter za-to v polni meri zasluži, da je noben Slovenec in noben Jugoslovian v New Yorku in okolici ne zamudi.

John Potušek, tenorist in starosta slovenskih pevcev

va značilna in pomemb-na zato ker pri njej sodelujejo tudi naši bratje Hrvatje in Srbi ter bo zato ta pri-reditev prava manifestacija jugoslo-vanskega bratstva in interesne in državne skupnosti in edinstva.

Na nedeljski pro-slavi bodo namreč po-leg "Slovana" nasto-pila še sledeča dru-štva: Slovensko pev-sko in dramatično dru-štvo "Domovina", — Hrvatsko pjevačko društvo "Jedinstvo" in Srpsko pjevačko društvo "Gusle." Po-leg tega se bo obisko-valcem nudilo še ne-

Frank Stariha, podpredsednik in edini ustanovni član "Slovana"

POROKA.

V Calumet, Mich., sta se po-ročila dobro poznani mladenič Mr. Louis Klobučar in Miss Germaine Jelly iz Lake Lin-den. Poroka se je vršila v cerkvi v Lake Linden v pone-deljek 11. septembra.

PRAV PRIJAZNO STE VABLJENI

na

Veliki Koncert

KI SE VRŠI V

PROSLAVO

:: 25-LETNICE ::

SLOVENSKEGA PEVSKEGA DRUŠTVA

"Slovan"

— PRIHODNJO NEDELJO —

8. Oktobra, 1939

ARLINGTON HALL

23 ST. MARKS PLACE NEW YORK CITY
(8th Street, med 2. in 3. Avenue)

Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 45c.

ZA OBILEN POSET SE PRIPOROČA —

"SLOVAN"

40-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

JUGOSLOVANSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

ELY, MINNESOTA

KI IMA

22,000 članov in dva milijona

in pol dolarjev premoženja.

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Jugoslovanski kat. jednoti, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznim, nesrečam in smrti

Ako je društvo JSKV v vaši nasel-bini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

